

MOSONYI KATA

A Lélekvándor – Tőzsér Árpád 90

Október 6. fontos történelmi dátumunk, nemcsak Arad miatt, de az akkor már szlovák magyar falu, Gömörpéterfala miatt is: ott született, nőtt fel, s az irodalom számára kivált poéta doctusként a Lélekvándor, aki kettős hazátlanságát beleoltotta a világlírába, egész egzisztenciáját beköltöztette az irodalmi életbe, s jó értelmű Kaméleonként szerepjátszó lett. Tiszteljük Mittel úrként, a sztoikus Finneganként, a satirikus Juvenalisként, Cinnaként, Euphorboszként, Akhilleuszként is, aki végül beérte a teknőst. Európé földjét keresztül-kasul járta szellemével, Homo triplex-maszkjainak anyaga a műműveltség: „*minden vers után megfordult, / minden stílus alá benyúlt, / amit tudott, mindent lenyúlt*”. Költészete mitogramma, terebélyes mítoszesszencia; gondolati líráján eluralkodik a bölcséleti indulat, mellyel üzen a mának. Mitikus figuráit, szenvedésük által örök rokonainkká teszi. Elve: „il n’y a pas de hors-text”, nincs semmi szövegen kívüli, a jelentések egymásra strukturálódnak. Palimpszeszt-manővereivel egymásba oltja a legnemesebb kultúrhagyományt. Az intertextualitás bűvészműtávként számos műfaj pereg ki keze alól. Identitásdrámája a Faust Prágában a morál, a hűség, felelősség örök példája. A kisebbségi paradoxonból egérutat a közép-európai lét paradoxonán át talált. Nagymestere az ovidiusi bölcsesség költészetté formálásának. A közös kulturális tudást nem létező tárgyként vizsgálva, magát is ide sorolja, önreflexióiban kíméletlenebbül és illúziótlanul néz szembe a testi nyavalyákkal, de a történelmi romlottság tényével is. Naplóiban élveboncolást végez. Ebben is éppoly szenvedélyes, mint ahogy bánik eszközével, a nyelvvel. Ünnepeltként mit kívánhatunk neki, s egyben mit kérhetünk tőle? Hagyjon magának több időt a kontemplációra, könnyedén elmerengve, a líra ablakán kihajolva!